

Notat vedrørende ”Retningslinjer i Ishøj Kommune for arbejdet med ordblinde elever og elever med massive læse-skrivevanskeligheder”.

Baggrund

Undervisningsministeriet har i samarbejde med Socialstyrelsen, Center for Læseforskning på Københavns Universitet og Skoleforskningsprogrammet IUP ved Århus Universitet udviklet en tværgående ordblindetest. Ordblindetesten skal bidrage til en sikker og ensartet identifikation af ordblindhed fra 3. klasse i grundskolen til de videregående uddannelser både på tværs af kommunegrænser og uddannelser.

På Børne- og Undervisningsudvalgsmødet den 16. marts 2015 blev det besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle beskrive, hvilke indsats Ishøj Kommune skal have for ordblinde elever og for elever med massive læse-skrivevanskeligheder. Retningslinjerne og indsatserne gælder inden for tre områder: Indsats, IT-hjælpemidler og kompetenceudvikling for forældre og lærere.

Arbejdsgruppen har afventet Undervisningsministeriets udgivelse af en Vejledning for den nye Ordblindetest. Den var lovet primo januar 2016, men den er endnu ikke udkommet.

Dette notat beskriver kort status og de foreslåede ændringer gældende fra august 2016. Retningslinjerne og notatet gælder for Ishøj Kommune, mens beskrivelsen af Læseløft gælder for elever i både Ishøj og Vallensbæk Kommune.

Ny Ordblindetest

Ordblindetesten er en ny indsats, der skal varetages på skolerne. I forbindelse med testen er der følgende opgaver for læsevejlederne:

- Indledende samtale med elev og forældre.
- Teste eleven.
- Efterfølgende samtale med elev og forældre.
- Indsats for den ordblinde elev (undervisning i brug af it og i at erkende sin udfordring).
- Kurser for lærere der har ordblinde elever i klassen.

Udfordringen ved denne nye opgave er at læsevejledernes¹ fokus flyttes fra det forebyggende og almene arbejde til arbejdet med ordblinde børn. Det betyder, at de opgaver læsevejlederne almindeligvis har, bliver reduceret fx det forebyggende arbejde i indskolingen, læsning af alle fags tekster eller den medpraktiserende rolle.

Det er ønskeligt at der på sigt findes en løsning, der fortsat tilgodeser det forebyggende arbejde og samtidig rummer den øgede indsats for ordblinde, som Ordblindetesten vil medføre.

For at imødekomme ovenstående udfordring ønsker arbejdsgruppen at udarbejde forslag til ændringer i indsats for ordblinde elever gældende for august 2017. Forslaget præsenteres efteråret 2016.

For skoleåret 2016/17 foreslås en række mindre justeringer for at rumme de nye opgaver og udfordringer.

¹ Funktionsbeskrivelse for læsevejledere. Vedtaget på B6U møde 12.juni 2008. Bilag 4

Retningslinjer i Ishøj Kommune for anvendelse af Ny National Ordblindetest på tværs af uddannelser

I Ishøj Kommune arbejder vi med 'Ny national ordblindetest' ud fra de retningslinjer, som Undervisningsministeriet har udarbejdet i 'Tjekliste til Ordblindetesten'. Derudover er der retningslinjer, der gælder specifikt for Ishøj Kommune. Se bilag 1: Retningslinjer for at anvende National Ordblindetest.

Indsatser for ordblinde elever og elever med massive læse-skrivevanskeligheder

Her følger en oversigt over de indsatser Ishøj kommune har for ordblinde elever og for elever med massive læse-skrivevanskeligheder. Oversigten viser også arbejdsgruppens forslag til ændringer, gældende fra august 2016. De enkelte indsatser er beskrevet uddybende i de tilhørende bilag 2 og 3.

I Folkeskolen har alle elever, også ordblinde elever og elever med massive læse-skrivevanskeligheder, krav på hjælp. Herunder beskrives Ishøj Kommunes eksisterende indsatser og forslag til supplement indenfor seks nedenstående områder:

- Indsatser på skolerne
- Læseklasser
- Læseløft
- Kompetenceudvikling
- Handleplan
- IT

Indsats	Status 2015	Forslag til ændring fra august 2016
Indsats på egne skoler	<p>På de enkelte skoler findes en række indsatser med de formål at hjælpe elever med læse-skrivevanskeligheder og at forebygge, at elever i risiko for at udvikle læse-skrivevanskeligheder, ikke udvikler læse-skrivevanskeligheder</p> <p>Eksempler på tiltagene/indsatserne er:</p> <p>Generelt: intensive korte forløb for klasser eller som holddeling.</p> <p>For indskolingen: Læseløft, Læsespark, Læsehest</p> <p>For mellemtrinnet: Makkerlæsning, VAKS, Flydende læsning</p> <p>For udskolingen: Makkerlæsning, Flydende læsning. Front Read</p>	<p>Skolerne tilbyder strukturerede målrettede forløb for alle elever med læse-skrivevanskeligheder og for elever i risiko for at udvikle læse-skrivevanskeligheder. De målrettede forløb skal foregå både i indskolingen, mellemtrinnet og i udskolingen.</p>
Læseklasser-placeret i Ishøj - Bilag 2	<p>Tre klasser (4. – 5.), (6. – 7.), (7. – 9. kl.) Ni elever pr. klasse og en lærer pr. klasse.</p> <p>Målgruppen for tilbuddet er normaltbegavede elever fra 4. klasse med massive læse-skrivevanskeligheder. Elever der profiterer af en vedvarende og intensiv</p>	<p>Som hovedregel oprettes klasser, der kun spænder over to klassetrin.</p> <p>Klassen omdøbes til Ordblindeklasse</p> <p>Alle elever får udleveret en "Ishøj-pakke" med ens grundpakke af IT-programmer.</p>

	indsats.	
Læseløft – placeret i Vallensbæk - Bilag 3	12 ugers undervisning pr. hold. Tre hold med syv elever pr år. Normalt begavede elever fra 3. – 5 klasse med svære eller middelsvære læsevanskeligheder primært afkodningsvanskeligheder. Formålet med undervisningen er at eleven kan følge undervisningen i egen klasse efter forløbet i Læseløft.	Undervisning i 10 uger Mentorordning i 2 uger, hvor lærerne følger eleverne på deres hjemskole. Formålet med en mentorordning er at hjælpe eleven med at anvende det lærte i en ny klassesammenhæng.
Kompetence - udvikling	Læsevejledere taler med og rådgiver lærere og forældre	<u>Fra august 2017</u> medfører ordblinde elever i klassen i Ishøj Kommune obligatorisk kompetenceudvikling til lærerne.
Handleplan	De enkelte skoler har deres egne handleplaner.	Fra august 2016 anvender alle skoler i Ishøj Kommune anvende den samme handleplan. Fra august 2017 afholdes kurser for forældre til ordblinde børn.

Indsats	Status 2015	Forslag til ændring fra august 2016
IT	Der anvendes en række IT-hjælpemidler i arbejdet med ordblinde elever/elever med massive læse-skrivevanskeligheder. Alle elever har adgang til programmer som CD-ord og Nota.	Ordblinde elever tilbydes den IT-pakke ("Ishøjpakken"), samt et udvalg af IT-programmer. Pakken skal være dynamisk, så indholdet opdateres løbende. Indholdet defineres af en tværgående arbejdsgruppe, men vedligeholdes af skolerne selv.

Evaluerings og det videre arbejde

Center for Dagtilbud og Skole og Center for Børn og Forebyggelse vil i løbet af efteråret 2016 evaluere indsatserne. Arbejdsgruppen udarbejder forslag til ændring/ yderligere indsatser.

Eventuelle forslag fremsættes så tidligt, at ændringerne kan politisk behandles og evt. implementeres ved planlægning af skoleåret 2017-18.

Arbejdsgruppen undersøger:

- Hvilke elever, vi ikke når ved ovenstående indsatser, og gruppen kommer med forslag til hvordan de elever kan nås.
- Hvordan vi yderligere kan øge kompetenceudvikling af såvel lærere som forældre.
- Hvilke arbejdsopgaver skal løses af hvem?

Når Undervisningsministeriet lancerer en beskrivelse af indsatser målrettet ordblinde elever i grundskolen, vil ideer derfra medtages ved evalueringen.

Undervisningsministeriet lancerer en ny test til ”Tidlig identifikation af elever i risiko for udvikling af alvorlige afkodningsvanskeligheder”. Den er beregnet til 1. klasse, og den er lovet klar foråret 2016, og arbejdsgruppen skal tage højde for arbejdsopgaverne i forbindelse med denne test.

Bilag til dette notat:

Bilag 1: Retningslinjer for anvendelse af den nye Ordblindetest, forkortet version af det vedtagne den 16/3 2015 i B&U udvalget

Bilag 2: Beskrivelse af Ordblindeklasse og **forslag til supplement**

Bilag 3: Beskrivelse af Læseløft og **forslag til supplement**

Bilag 4: Funktionsbeskrivelse for læsevejledere i Ishøj Kommune

Maj 2016 Center for Børn og Forebyggelse, Center for Dagtilbud og Skole